

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Desatero a etika, srovnání Desatera u Židů a katolíků Veronika Varady

Bakalářská práce studentky Veroniky Varady s názvem „Desatero a etika, srovnání Desatera u Židů a katolíků“ je pojednána na 57 stranách formátu A4 (včetně obsahu, seznamu literatury a abstraktu). Je rozdělena do tří hlavních kapitol, které se dělí na řadu podkapitol.

V úvodu si autorka klade za cíl zjistit a porovnat pohledy na Desatero optikou židů a katolických křesťanů s ohledem na etické a kultovní rozdíly. K jeho dosažení zvolila metodu práce s odbornou literaturou, kterou konfrontovala se svými názory. Při práci využila i výsledky ankety zjišťující znalost pojmů etika, morálka a Desatero.

První kapitola s názvem „Vysvětlení pojmů“ se snaží charakterizovat tři základní pojmy: etika, teologie a Desatero. Autorka zde definuje morálku jako „... proměnlivý, historicky a kulturně podmíněný souhrn hodnotících soudů, zvyků, názorů, ideálů, pravidel a norem, kterými se lidé v určitém ohledu řídí ve svém praktickém a mravním jednání.“ Toto ztotožnění s etickým relativismem považují s ohledem na téma práce za nešťastné. Autorka si není jistá pojmy etika a morálka – na některých místech používá pojem etika ve smyslu filosofické disciplíny a pojem morálka ve smyslu teologické disciplíny, ale jinde chápe tyto pojmy jako totožné. Nelze souhlasit s tím, že Bible je zjevený text. Jedná se spíše o text inspirovaný. Dále autorka uvádí, že „... smysl biblického a katechetického Desatera zůstává stejný“. Tím ale v podstatě popírá smysl své práce.

Druhá kapitola s názvem „Desatero“ pojednává přímo o problematice Dekalogu. V kapitolách 2.1 – 2.3 autorka porovnává Desatero v biblickém znění (pouze Exodus) se zkrácenými formami uvedenými v církevních dokumentech, a sice s Katechismem katolické církve a Kancionálem. Bere v úvahu i funkci Desatera jako zpovědního zrcadla, přičemž v této souvislosti uvádí rozsah hříchů vyplývajících z překročení daného přikázání.. Na tomto místě by bylo vhodné vysvětlit, proč autorka zvolila právě tuto cestu pro porovnání. Je nezbytné i upozornit na skutečnost, že pro židy a pro křesťany má Desatero jako celek poněkud odlišný význam, což autorka opomněla.

Autorka velmi dobře upozorňuje na prolog Dekalogu „*Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země, domu otroctví.*“, který má pro židy velmi důležitou roli. V kapitole 2.3.1.2 rovněž správně upozorňuje, že v katolické oblasti se na něj často zapomíná a není ani součástí Desatera v katechetické podobě. Autorka však opomíjí zmínit osvobozující charakter Desatera, který vyplývá právě z tohoto prologu.

Subkapitoly oddílu 2.3 jsou nazvány velmi vágně: První přikázání, Druhé přikázání, ... Autorka zde vychází z židovského číslování, čímž dochází k nesouladu s číslováním katolickým. Z textu je zřejmé, že autorka sama, především v přikázáních týkajících se vztahu k Bohu, má v tomto posunu číslování zmatek. Např. v kapitole 2.3.1.2 řeší otázku víry, Ježíše jako Mesiáše či Trojice, což s prologem přímo nesouvisí. Podobně v kapitole 2.3.1.3 řeší otázku monolatrie, která rovněž spadá do jiné kategorie. Tato nesrovnalost vznikla v důsledku práce s autory židovského a křesťanského (nejen katolického) vyznání, přičemž nezohlednila posun v chápání a číslování jednotlivých přikázání. Z tohoto důvodu by bylo vhodnější nazvat kapitoly podle obsahu jednotlivých přikázání. U rozboru Dekalogu se bohužel projevují autorčiny nedostatky v oblasti biblistiky, příp. etiky. Mnohdy opomíjí závažné důsledky jednotlivých přikázání (např. v kapitole 2.3.3.1 by bylo vhodné zmínit skutečnost významu jména pro židy).

Oceňuji krátká shrnutí, která následují po rozboru jednotlivých přikázání. Zde však shledávám závažné problémy. Autorka zde uvádí nové informace, které by se ve shrnutí

neměly objevit. Ale především je z textu patrné, že ne vždy pochopila význam jednotlivých příkazání (např. kapitola 2.3.2.3).

Kapitoly 2.4 – 2.6 jsou na tomto místě nevhodné. Bylo by logičtější je zařadit do úvodní kapitoly pojednávající o Desateru obecně. I zde se vyskytují faktické nedostatky. Např. v kapitole 2.4 nelze souhlasit s tezí, že „Desatero a hodnoty, které jsou v něm obsaženy, jsou uspořádány sestupně, od hodnoty hlavní, k méně důležitým.“

Kapitola 3 s názvem „Etika v dnešní době“ není vzhledem k tématu práce, tj. srovnání Desatera u židů a katolíků, nezbytná a ani není dostatečně propracována. Např. podkapitola 3.2 má pojednávat o křesťanské etice v dnešní době, přitom na pěti řádcích pouze opakuje, že pro křesťany má Desatero jiný význam než pro židy. Podkapitola 3.4 přinášející výsledky ankety zjišťující postoj veřejnosti k otázkám Desatera, etiky a morálky je nelogická a opět přímo nesouvisí s tématem práce. Není ani pojata jako kvantitativní sociologický výzkum, který by přinášel přehledné výsledky.

Shrnutí práce je velmi strohé a nereflektuje cíl stanovený v úvodu.

Resumé

Práce působí velmi chaoticky. Autorka systematicky nenaplňuje cíl, který si stanovila v úvodu, a neustále odbíhá k jiným tématům. Práce by dle svého názvu a stanoveného cíle měla končit po druhé kapitole. Avšak tato stěžejní kapitola není důsledně propracována a objevuje se zde řada nedostatků.

Autorka v práci používá velmi mnoho doslovných citací, které nejsou pro text nezbytné. V mnoha případech se jedná pouze o opis odstavců z odborné literatury. Práce tak působí jako kompilát odstavců z různých zdrojů, přičemž obsah ztrácí logickou strukturu.

Z jazykového hlediska je práce slabě podprůměrná. Vyskytuje se zde řada stylistických a gramatických nedostatků – především v pasážích, kde autorka vyjadřuje své vlastní názory. Z formálního hlediska je práce průměrná, avšak autorka plně nerespektuje metodické pokyny týkající se citací nejen v poznámkovém aparátu, ale i v seznamu literatury.

Bakalářskou práci studentky Veroniky Varady s názvem „Desatero a etika, srovnání Desatera u Židů a katolíků“ DOPORUČUJI i přes výše zmíněné nedostatky k obhajobě, přičemž práci hodnotím známkou DOBŘE.

V Českých Budějovicích dne 16. května 2011

Mgr. Blanka Chocová